

gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp Kredietaanvraag Vernieuwing Openbare Ruimte 2025 en Programma Riolering en Stedelijk Water 2025

Portefeuillehouder Marjolein Steffens-van de Water, mr. Mariëtte Sedee-Schuitemaker

Steller Maureen van Munster

Collegevergadering 10 december 2024

Raadsvergadering

Raadsvoorstelnummer 11610192

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. in te stemmen met de voorbereiding en uitvoering van de projecten uit de Vernieuwing Openbare Ruimte 2025 en het Programma Riolering en Stedelijk Water 2025;
2. de volgende kredieten te autoriseren voor de vervanging van verhardingen:
 - a. € 0,700 miljoen voor de voorbereiding van diverse vervangingen en reconstructies en hiervan € 0,700 miljoen vrij te geven in 2025, bestaande uit:
 - i. de Kruisweg in Cruquius-Oost;
 - ii. de Kruisweg in Hoofddorp;
 - iii. de IJweg Nieuw-Vennep (Venneperweg/Noordelijke Randweg) in Nieuw-Vennep;
 - iv. de Rijnlanderweg (Bennebroekerweg - Taurusavenue) in Hoofddorp;
 - v. de Rijnlanderweg (Turfsteen-Spottersplaats) in Hoofddorp;
 - vi. de Hoofdweg Westzijde (Lisserdijk - Abbenes) in Abbenes;
 - vii. de Hoofdweg Westzijde tussen Hoofddorp en komgrens Nieuw Vennep in Hoofddorp;
 - b. € 0,870 miljoen voor de voorbereiding en uitvoering van de reconstructie van de Noordelijke Randweg in Nieuw Vennep, en hiervan € 0,100 miljoen vrij te geven in 2025;
 - c. € 1,333 miljoen voor de voorbereiding en uitvoering van diverse vervangingen en reconstructies en hiervan € 0,609 miljoen vrij te geven in 2025, bestaande uit:
 - i. het Venneperpad in Beinsdorp;
 - ii. de Kaj Munkweg in Hoofddorp;
 - iii. de aanpassingen van de verharding Hillegommerdijk/Meerlaan (brug Ringvaart) in Beinsdorp;
 - iv. de vernieuwing van de asfaltdeklaag van het Frans Mahnpad in Hoofddorp;
 - v. aanpassingen aan de verharding van de Douglassingel in Schiphol-Rijk;
 - vi. Hanepoel-Hanepoelpad in Zwaanshoek
3. de volgende kredieten te autoriseren voor de vervanging van kunstwerken:

- a. € 1,874 miljoen voor de voorbereiding en uitvoering van diverse vervangingen en reconstructies en hiervan € 1,179 miljoen vrij te geven in 2025, bestaande uit:
 - i. tunnel Leenderbospad in Hoofddorp;
 - ii. verkeersbruggen Zuiderdreef in Nieuw-Vennep;
 - iii. verkeersbruggen Den Adelszwet en Lijzijde in Rijsenhout;
 - iv. verkeersbruggen Van Heuven Goedhartlaan Hoofdweg-Oost en Paxlaan in Hoofddorp;
 - v. voetgangersbrug Vliehors in Hoofddorp;
 - vi. voetgangers-/fietsbruggen Holmscholenpad en Birkholm in Hoofddorp;
 - vii. voetgangers-/fietsbrug Liniepad-Taurusavenue in Hoofddorp;
 - viii. voetgangersbrug Van Heuven Goedhartlaan – Planeetbaan in Hoofddorp;
 - ix. voetgangers-/fietsbruggen Fruittuinen en Rijksweg A5 pad in Hoofddorp;
 - x. taludbekledingen bij Muiderbos en Ulriksholm in Hoofddorp;
 - xi. viaduct Altenburg Busbaan in Hoofddorp;
 - xii. slijtlaag op de voetgangers-/fietsbrug Taurusavenue in Hoofddorp;
 - xiii. voetgangers-/fietsbruggen en de kademuur Blankenstraat in Hoofddorp en Rijnpoort in Nieuw-Vennep;
 - xiv. fiets-/voetgangersbruggen Belvedere in Hoofddorp;
 - xv. waterkeringen Polarisavenue en voormalig Jupiterpad in Hoofddorp;
 - xvi. voetgangers-/fietsbruggen Vennepeweg en Habanera in Nieuw-Vennep en Navona in Hoofddorp;
 - xvii. betonherstel landhoofden en tussenpunten beweegbare brug Halfweg;
- b. € 1,575 miljoen voor het vervangen van de kademuur en damwanden Douglassingel in Schiphol-Rijk en hiervan € 0,075 vrij te geven in 2025;
4. de volgende kredieten te autoriseren voor de vervanging van openbare verlichting:
 - a. € 1,6 miljoen voor het vervangen van openbare verlichting door ledverlichting en hiervan € 0,100 vrij te geven in 2025;
 - b. € 1,085 miljoen voor vervangingen aan kabelnet en (slimme) meetverdeeldkasten en hiervan € 0,235 miljoen vrij te geven in 2025;
 - c. € 0,258 miljoen voor het vervangen of aanleggen van lichtmasten en hiervan € 0,258 vrij te geven in 2025;
5. een krediet van € 1,127 miljoen te autoriseren en vrij te geven in 2025 voor de vervanging van verkeersregelininstallaties;
6. een krediet van € 0,589 miljoen te autoriseren en hiervan € 0,100 miljoen vrij te geven in 2025 voor de vervanging van bomen en beplanting;
7. een krediet van € 1,189 miljoen (inclusief btw) te autoriseren voor de vervanging van sportvelden, hiervan € 0,121 miljoen vrij te geven in 2025 en hiervoor een bijdrage vanuit de SPUK te ramen van € 0,206 miljoen;
8. een krediet van € 0,268 miljoen te autoriseren voor vervangingen in grootschalige recreatiegebieden en hiervan € 0,050 miljoen vrij te geven in 2025;
9. een krediet van € 0,739 te autoriseren en vrij te geven voor de vergroening van speelplekken;
10. een krediet van € 0,400 miljoen te autoriseren en vrij te geven voor de vervanging van een skatebaan aan Fandango in Nieuw-Vennep;
11. een krediet van € 1,859 miljoen te autoriseren voor de vervanging van diverse speeltoestellen en hiervan vrij te geven € 0,964 miljoen in 2025;
12. een krediet van € 0,402 miljoen te autoriseren voor de vervanging van speeltoestellen, en hiervan vrij te geven € 0,277 miljoen, bestaande uit:
 - a. Lindholm in Hoofddorp;
 - b. Skagerhofpad in Hoofddorp;
 - c. Graan voor Visch in Hoofddorp;
 - d. Stanislas in Hoofddorp;

- e. Altenapad in Hoofddorp;
- 13. een krediet van € 0,248 miljoen te autoriseren en vrij te geven voor vervangingen op begraafplaatsen;
- 14. hiertoe vast te stellen de 5^e kredietverstrekking van 2025 en de kapitaallasten van deze investeringen (€ 14.749.451) voor de jaren 2025 tot en met 2028 (€ 477.900 in 2026, € 928.500 in 2027, € 1.169.600 in 2028 en € 1.151.600 in 2029) te dekken uit de financiële ruimte VOR 2025;
- 15. de kapitaallasten van de resterende kredietaanvraag voor VOR 2025 (€ 1.365.400) van € 163.800 in 2026, € 161.100 in 2027, € 158.400 in 2028 en € 155.700 in 2029 integraal af te wegen bij de Voorjaarsrapportage 2025;
- 16. een krediet van € 4,150 miljoen te autoriseren en vrij te geven voor de investeringen uit de jaarschijf 2025 van het PRSW voor de uitvoering van vervangings- en verbeteringsmaatregelen aan het rioleringsstelsel en hiertoe vast te stellen de 6^e kredietverstrekking van 2025;
- 17. de volgende afschrijvingstermijnen in afwijking van de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 vast te stellen:
 - a. verkeersregelinstallaties: een gedeeltelijke vervanging 15 jaar en een volledige vervanging 30 jaar;
 - b. watergeefsystemen op begraafplaatsen: 20 jaar;
 - c. bestrating op begraafplaatsen: 15 jaar;
 - d. grootschalige ruiming op begraafplaatsen: 20 jaar;
 - e. kruidenrijk gras op begraafplaatsen: 10 jaar;
 - f. natuurgras op sportvelden: 10 jaar.

2. Samenvatting

Uit de actualisering van de Beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving 2024 tot en met 2028 en het Programma Riolering en Stedelijk Water (PRSW) 2024-2028 blijkt dat wij de komende jaren een hoge vervangingsopgave hebben. Als gevolg van pieken in de groei van onze gemeente zijn veel onderdelen in de openbare ruimte aan het einde van de levensduur. Deze vervangingsopgave combineren wij met maatregelen om de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten. Wij vragen investeringskredieten aan van in totaal € 20.264.900 voor de projecten die wij in 2025 willen starten. De keuze is gebaseerd op de volgende criteria:

1. vervangingen die nodig zijn vanuit recente inspecties (63,4% van het krediet) of projecten die wij eerder zijn gestart op basis van inspectiegegevens en die wij nu willen afronden (14,7%);
2. vervanging van kapitaalgoederen die aan het einde van de levensduur zijn (6,1%);
3. vervanging op basis van functionaliteit en het verbeteren van de openbare ruimte (15,8%).

Ook wensen en meldingen van dorps- en wijkraden, inwoners, ondernemers en andere partijen hebben wij bij de keuze betrokken.

Om ook een realistische investeringsplanning te krijgen hebben wij de omvang van de investeringsaanvraag afgestemd op onze beschikbare personele capaciteit en de hoeveelheid lopende projecten vanuit eerdere jaren. Wij vragen alleen investeringskredieten aan voor projecten die urgent zijn vanuit inspecties of die snel te realiseren zijn en waarvan de uitvoering in 2025 kan starten. Daarnaast willen wij enkele afschrijvingstermijnen aan het Activabeleid toevoegen.

Voor de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR) 2025 is in de Programmabegroting 2025-2028 rekening gehouden met een reservering van € 14.749.451, evenredig verdeeld over de jaren 2025, 2026 en 2027. Dit bedrag is in 2023 in de begroting opgenomen en is gebaseerd op de gemiddelden van de investeringen van de drie jaren voorafgaand aan 2023. Hieraan lagen toen nog geen specifieke projecten ten grondslag. Voor deze kredietaanvraag hebben wij de beschikbare financiële ruimte voor 2025 wel ingevuld met de daadwerkelijke ramingen op

projectniveau. In totaal is de benodigde kredietaanvraag voor 2025 hoger (€ 1.365.400) dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. De kapitaallasten over dit deel van de aanvraag wegen wij integraal af bij de Voorjaarsrapportage 2025.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Onze ambitie voor de fysieke leefomgeving is een schone, duurzame, hele en veilige openbare ruimte. Dit betekent in de eerste plaats dat wij de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op duurzame wijze in stand houden binnen de kaders van de wettelijke bepalingen om de veiligheid en de volksgezondheid te waarborgen. Daarnaast vinden wij een goed toegankelijke, groene en aantrekkelijke leefomgeving belangrijk, met een goede kwaliteit, die tegemoetkomt aan maatschappelijke behoeften zoals leefbaarheid, mobiliteit, recreatie, ontmoeten en een gezonde levensstijl. Wij hebben de ambitie de leefomgeving verder te vergroenen.

Eind 2023 zijn de Beheerplannen voor de Fysieke Leefomgeving geactualiseerd voor de periode 2024 tot en met 2028 (10164415). Ook is toen het Programma Riolering en Stedelijk Water 2024-2028 gemeente Haarlemmermeer (8414039) vastgesteld.

In deze plannen is opgenomen hoe wij de openbare ruimte onderhouden en wat de staat van de verschillende onderdelen hiervan is. Uit de actualisering van de beheerplannen en het PRSW is naar voren gekomen dat wij in de (nabije) toekomst als gevolg van pieken in de groei van onze gemeente een hoge vervangingsopgave hebben. Veel onderdelen van de openbare ruimte hebben het einde van de levensduur bereikt of naderen deze.

Wij werken integraal en zo efficiënt mogelijk aan het behoud van de openbare ruimte en wij proberen door levensduurverlengende maatregelen waar mogelijk de levensduur van kapitaalgoederen verder op te rekken. Wij ontkomen er echter niet aan dat wij moeten investeren in de kwaliteit en de veiligheid van de openbare ruimte. De investeringsbudgetten voor vervangingen worden grotendeels gedekt uit de in het investeringsplan opgenomen bedragen voor de Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR), waarvoor wij jaarlijks een kredietaanvraag bij de raad doen. De investeringen voor vervanging en verbetering (levensduurverlengend) van de riolering zijn opgenomen in het PRSW. Met dit voorstel vragen wij krediet aan voor de projecten die in 2025 starten en die (deels) gedekt worden vanuit de VOR en het PRSW.

Onze hoge vervangingsopgave valt samen met de opgave om de openbare ruimte conform het landelijke Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) in 2050 zoveel mogelijk klimaatbestendig te hebben ingericht. In het PRSW zijn ook maatregelen hiervoor opgenomen.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

In het investeringsprogramma VOR 2025 en PRSW 2025 hebben wij maatregelen opgenomen voor de vernieuwing van:

1. verhardingen (wegen, fietspaden en trottoirs);
2. civieltechnische kunstwerken (bruggen en fonteinen);
3. openbare verlichting;
4. verkeersregelinstallaties (VRI's) en zebraoversteekbeveiligingsinstallaties;
5. bomen en beplanting;
6. sportvelden;
7. grootschalige recreatiegebieden;
8. speelvoorzieningen (vervangen en vergroenen) (ook in grootschalige recreatiegebieden);
9. begraafplaatsen;
10. riolering (vervangen, verbeteren en maatregelen voor klimaatadaptatie).

Tabel 1 geeft de benodigde investeringskredieten vanuit de VOR 2025 en het PRSW 2025 weer.

Tabel 1: Investeringskredieten VOR 2025 en PRSW 2025	
Vernieuwing Openbare Ruimte 2025	Benodigd investeringskrediet
verhardingen	€ 2.902.800
civieltechnische kunstwerken	€ 3.449.000
openbare verlichting	€ 2.943.000
verkeersregelinstallaties	€ 1.127.000
bomen en beplanting	€ 589.000
sportvelden (inclusief btw)	€ 1.189.000
recreatiegebieden	€ 268.000
speelvoorzieningen	€ 3.399.100
begraafplaatsen (inclusief btw)	€ 248.000
totale investeringen VOR 2025	€ 16.114.900
sportvelden SPUK bijdrage	€ 206.350
Programma Riolering en Stedelijk Water 2025	Benodigd investeringskrediet
verbeteringsmaatregelen en vervanging riolering inclusief klimaatbestendige inrichting en voorbereiden gebiedsgerichte aanpak	€ 3.500.000
vervangen beschoeiing watergangen	€ 650.000
totale investeringen PRSW 2025	€ 4.150.000

In de bijlage is een specificatie met concrete projecten per onderdeel opgenomen.

Hoe is de keuze voor 2025 gemaakt?

De keuze voor de projecten die wij in 2025 starten vanuit de VOR en vanuit het PRSW hebben wij gemaakt op grond van de volgende criteria:

- vervangingen die nodig zijn vanuit inspecties
 - a. vervangingen die op grond van de meest recente inspectiegegevens urgent zijn in verband met de veiligheid en/of de volksgezondheid;
 - b. vervangingen waarvan wij de voorbereiding hebben afgerond en waarvoor wij nu een uitvoeringskrediet aanvragen; dit zijn projecten die eerder op basis van inspectiegegevens zijn gestart en die wij nu willen afronden;
- vervanging van kapitaalgoederen die aan het einde van de levensduur zijn;
- vervanging op basis van functionaliteit en het verbeteren van de openbare ruimte.

Bij de keuze hebben wij tevens andere actuele informatie betrokken, zoals wensen van dorps- en wijkraden, inwoners, ondernemers en andere partijen.

De volgende tabel geeft weer hoe de aangevraagde kredieten zijn verdeeld over de categorieën.

Tabel 2: verdeling kredieten over de categorieën				
Categorie	Aantal projecten	Krediet VOR 2025	Krediet PRSW 2025	Percentage van totale krediet
1a. Benodigde vervangingen op basis van inspecties	43	€ 8.756.200	€ 4.100.000	63,4%
1b. Benodigde kredieten voor het afronden van projecten die in eerdere jaren zijn gestart op basis van inspecties	7	€ 2.930.000	€ 50.000	14,7%
2. Benodigde vervangingen op basis van einde technische levensduur	4	€ 1.227.000	0	6,1%
3. Vervangingen op basis van functionaliteit/verbeteren openbare ruimte	5	€ 3.201.700	0	15,8%
Totaal	59	€ 16.114.900	€ 4.150.000	100%

Toelichting:

Ad 1 vervangingen op basis van inspecties

Jaarlijks actualiseren wij ons meerjarenbeeld aan de hand van de meest recente inspectiegegevens en signalen van onder andere inwoners en ondernemers over onze openbare ruimte. De projecten die in deze categorie zijn opgenomen zijn urgent in verband met de veiligheid en de volksgezondheid. Het gaat bijvoorbeeld om verhardingen, kunstwerken, speelplekken of sportvelden waarvan de kwaliteit niet meer voldoende is om de veiligheid nog te kunnen waarborgen. Ook gaat het om de vervanging of verbetering van riolering; dit is belangrijk vanwege de volksgezondheid. Deze vervangingen moeten zo snel mogelijk worden gedaan. Waar mogelijk nemen wij maatregelen mee om de openbare ruimte klimaatbestendig te maken. Wij starten de voorbereiding van nieuwe (vaak integrale) projecten of wij voltooien projecten die wij in eerdere jaren zijn gestart. De voorbereiding van de gebiedsgerichte aanpak in Rijsenhout, Zwanenburg en Spaarndam valt hier ook onder. Hiervoor vragen wij budgetten aan vanuit het PRSW voor de voorbereiding van de vervanging of verbetering van de riolering en het klimaatbestendig maken van de openbare ruimte.

Ad 2 vervangingen op basis van einde technische levensduur

Wij vervangen VRI's preventief aan het einde van de technische levensduur om de bedrijfszekerheid ervan te garanderen. Na het einde van de technische levensduur kunnen VRI's nog wel worden gebruikt. De kans op storingen wordt echter groter. Het risico hiervan kan zijn dat de verkeersveiligheid in gevaar komt en de kosten voor onderhoud hoger zijn.

Ad 3 vervangingen op basis van functionaliteit/verbeteren openbare ruimte

Onder deze categorie vallen verzoeken van inwoners voor openbare verlichting en het vergroenen van speelplekken, gelijktijdig met het vervangen van speeltoestellen. Ook het vervangen van openbare verlichting door ledverlichting valt onder deze categorie.

Wat zijn de keuzemogelijkheden voor de raad?

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, is een groot deel van de investeringen (63,4%) in de jaarschijf 2025 VOR en PRSW opgenomen op basis van technische urgentie vanuit recente en eerdere inspecties. Hierin is niet veel keuzemogelijkheid voor de raad. Het niet uitvoeren van deze projecten kan leiden tot onveiligheid en/of gevaren voor de volksgezondheid of hoge extra kosten voor onderhoud en kapitaalvernietiging.

Op enkele onderdelen zijn er wel keuzemogelijkheden voor de raad. Hieronder hebben wij deze toegelicht en wij hebben hierbij ook aangegeven wat de risico's en consequenties zijn:

- Uitstel vervangen VRI's (beslispunt 5 van dit voorstel)

De keuze kan gemaakt worden dit jaar geen VRI's te vervangen (€ 1,127 miljoen). Als wij deze VRI's niet vervangen, dan is er een risico op uitval van de VRI en hiermee kan de

verkeersveiligheid in gevaar komen. De VRI's moeten een volgend jaar wel worden vervangen en deze vervangingsopgave komt dan bij de vervanging van de VRI's die dan aan de beurt zijn. De VRI's aan het einde van de levensduur kunnen niet worden verwijderd zonder vervanging, omdat zij op strategische kruispunten staan.

- Uitstel vervangen openbare verlichting door ledverlichting (beslispunt 4a)

Een keuzemogelijkheid voor de raad is dit jaar geen investering te doen in het vervangen van openbare verlichting door ledverlichting (€ 1,6 miljoen). De investering uit VOR 2025 draagt eraan bij dat de openbare verlichting in 2026 grotendeels (96%) zal zijn voorzien van ledverlichting. Hiermee voldoen we al in dat jaar aan de doelstelling uit het Energieakkoord 2013 (50% energiebesparing in 2030 ten opzichte van 2013) en ook voldoen we aan de motie van de Tweede Kamer waardoor gemeentes in 2028 worden opgeroepen hun openbare verlichting voor 100% te hebben voorzien van ledverlichting. Ook als wij in 2025 geen investering doen in ledverlichting, dan zijn wij op schema om deze doelen te halen. Investerings in ledverlichting leveren echter wel energiebesparing op en daarom heeft het onze voorkeur deze investeringen zo snel mogelijk te doen. Dit heeft ook een effect op de kosten van elektriciteit voor openbare verlichting.

- Speelplekken niet vergroenen (beslispunt 9)

De komende jaren vervangen wij veel speeltoestellen omdat ons areaal veroudert. Uit (wettelijke) inspecties is gebleken dat deze toestellen vanwege de veiligheid vervangen moeten worden. Het vergroenen van de openbare ruimte is een speerpunt van ons college. Dit verbetert de aanblik van de openbare ruimte en levert ook een bijdrage aan klimaatadaptatie. Daarom vergroenen wij gelijktijdig de speelplek, wanneer wij speeltoestellen vervangen. De keuze kan worden gemaakt deze investering (€ 0,739 miljoen) in 2025 niet te doen.

- Verwijderde speeltoestellen niet vervangen (beslispunt 10, 11 en 12)

Voor de vervanging van speeltoestellen in 2025 is een hoge investering nodig. Een keuzemogelijkheid is de speeltoestellen die niet meer voldoen wel te verwijderen maar niet te vervangen. Niet het hele bedrag kan worden bespaard, omdat in dit krediet ook kosten zijn opgenomen voor het verwijderen van speeltoestellen die niet meer aan de wettelijke veiligheidseisen voldoen (circa 25% van het krediet). Speeltoestellen in de leefomgeving zorgen er echter voor dat kinderen buiten kunnen spelen en voldoende bewegen.

- Verwijderde bomen en beplanting niet vervangen (beslispunt 6 deels)

Op grond van inspectiegegevens verwijderen wij bomen die onveilig zijn. Daarnaast verwijderen wij beplanting die versleten of dood is. Wij herplanten hiervoor in de plaats (indien mogelijk op dezelfde locatie) bomen en beplanting. In 2025 hebben wij hiervoor een krediet van € 0,439 miljoen nodig. De raad kan de keuze maken geen bomen of beplanting terug te planten. Dit gaat echter ten koste van de aanblik van de openbare ruimte en is in strijd met het herplantbeleid voor bomen (2014.0056392) en hier zijn ook kosten aan verbonden.

- Openbare verlichting op verzoek inwoners niet aanleggen (beslispunt 4c deels)

Op verzoek van inwoners breiden wij de openbare verlichting op locaties uit, indien dit binnen de richtlijnen valt die wij hiervoor hanteren. Vanuit VOR 2025 is hiervoor een investering nodig van € 0,190 miljoen. De keuze kan worden gemaakt deze verzoeken van inwoners niet te honoreren. Deze projecten verbeteren echter de sociale veiligheid en verkeersveiligheid van inwoners.

- Geen gebruik maken van slimme meetverdeeldkasten (beslispunt 4b deels)

We willen het aantal slimme meetverdeeldkasten voor de openbare verlichting verder uitbreiden, waarbij we schakelen op lichtcellen en waarmee defecten aan de ondergrondse kabel automatisch worden gemeld. Hierdoor kunnen we meer energie besparen. De raad kan de keuze maken deze investering (€ 0,350 miljoen) niet te doen.

Realistische planning

Gezien onze beschikbare personele capaciteit en de hoeveelheid lopende projecten vanuit eerdere jaren, vragen wij alleen investeringskredieten aan voor projecten die urgent zijn vanuit

inspecties of die snel te realiseren zijn en nog in 2025 kunnen worden uitgevoerd. Onder deze categorie vallen bijvoorbeeld het vervangen van VRI's, de vervanging van openbare verlichting door ledverlichting, de vervanging van speeltoestellen en sportvelden en de vervangingen in grootschalige recreatiegebieden en op begraafplaatsen. Daarnaast vragen wij voorbereidingskredieten aan voor projecten die wij in 2025 starten en verdelen wij de kredieten over drie jaren. Hiermee willen wij bereiken dat de investeringsplanning realistisch en haalbaar is.

Jaarlijks kunnen wij met de huidige gemeentelijke organisatie circa € 25 miljoen investeren in vervangingen in de openbare ruimte. Uit de beheerplannen is echter naar voren gekomen dat onze investeringsbehoefte, die voortkomt uit de kwaliteit en de levensduur van het areaal, voor de periode 2025-2028 hoger is. Voor VOR 2025 en het PRSW 2025 vragen wij nu een krediet aan van circa € 20 miljoen, verdeeld over meerdere jaren, omdat dit realistisch en haalbaar is.

De afgelopen jaren is de realisatiegraad van de investeringen verhoogd naar 80%. Gezien de hoge vervangingsopgave waar wij voor staan, werken wij de komende jaren toe naar een hoger jaarlijks investeringsniveau door werkprocessen, waaronder het opdrachtgeverschap, te verbeteren. Voor de verhoging van de realisatiegraad is het ook nodig de projectorganisatie te verstevigen. In de resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van de toekomstige hoge investeringsbehoefte (zie hieronder) komen wij hierop terug.

Gebiedsgerichte aanpak

Bij de actualisering van de beheerplannen voor de fysieke leefomgeving hebben wij vermeld dat wij door de hoge vervangingsopgave en de maatregelen om deze klimaatbestendig in te richten werken aan een gebiedsgerichte aanpak die leidt tot wijkvernieuwing.

Hierbij wordt voor de complete openbare ruimte in een gebied bepaald wat moet worden opgeknapt. Bij maatregelen voor klimaatadaptatie is ook een zekere omvang nodig, omdat het watersysteem als geheel in beschouwing wordt genomen. Deze aanpak geeft ons ook de mogelijkheid om in de toekomst te kijken, verder vooruit te plannen en onze middelen efficiënter in te zetten. Efficiency hierin betekent kostenbesparing en daarnaast hebben inwoners door een gecombineerde aanpak minder overlast omdat de straat niet meerdere malen open moet voor vervangingen.

Het project Welgelegen in Nieuw-Vennep is het eerste omvangrijke project waarin wij ervaring opdoen met deze werkwijze. Daarnaast werken wij aan de voorbereiding van de gebiedsgerichte aanpak in Rijsenhout, Spaarndam en delen van Zwanenburg. Wij leggen de aanvraag van uitvoeringskredieten voor wijkvernieuwingprojecten voor aan de raad in aparte raadsvoorstellen.

In het raadsvoorstel voor de actualisering van de beheerplannen voor de fysieke leefomgeving hebben wij gemeld dat wij de resultaten van een onderzoek naar de haalbaarheid van de investeringsbehoefte voor 2025-2028 in het vierde kwartaal van 2024 voor zouden leggen aan de raad. Wij willen dit onderzoek nu koppelen aan de resultaten van het nog niet gestarte Rekenkameronderzoek naar de efficiency van het onderhoud van de openbare ruimte.

Daarnaast heeft het onze voorkeur de warmtetransitie (energietransitie) mee te nemen in de programmering van de gebiedsgerichte aanpak. Er zijn echter veel ontwikkelingen in de warmtetransitie, met name voor de aanleg van warmtenet, waardoor er op dit moment nog veel onzekerheden spelen. Dit gaat dan vooral om landelijke wetgeving die in voorbereiding is en politieke besluitvorming die nog moet volgen, bijvoorbeeld ons aankomende warmteprogramma. Dit betekent dat wij op dit moment nog onvoldoende zicht hebben op de gevolgen van de warmtetransitie voor de planning van de gebiedsgerichte aanpak. Wij hebben daarom alleen voor het jaar 2025 een realistische investeringsplanning kunnen maken.

Aanpassing activabeleid

De investeringen worden afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen, opgenomen in de Notitie Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155). Enkele investeringen komen niet voor in ons activabeleid. We stellen voor de volgende afschrijvingstermijnen vast te stellen:

- de afschrijvingstermijn voor een verkeersregelinstallatie voor een gedeeltelijke vervanging: 15 jaar en voor een volledige vervanging: 30 jaar;
- de afschrijvingstermijn voor watergeefsystemen op begraafplaatsen: 20 jaar;
- de afschrijvingstermijn bestrating op begraafplaatsen: 15 jaar;
- de afschrijvingstermijn voor grootschalige ruiming op begraafplaatsen: 20 jaar;
- de afschrijvingstermijn voor kruidenrijk gras op begraafplaatsen: 10 jaar;
- de afschrijvingstermijn voor natuurgras: 10 jaar.

3.3 Wat mag het kosten?

De kosten voor de uitvoering van dit voorstel worden geraamd op € 16.114.900 voor de investeringen uit VOR 2025 en € 4.150.000 voor de investeringen uit het PRSW 2025. Wij spreiden de investeringen over de jaren 2025, 2026 en 2027 om te komen tot een goede voorbereiding en uitvoering, waarbij € 7.246.700 besteed wordt in 2025, € 5.179.400 in 2026 en € 3.688.800 in 2027.

Voor de VOR 2025 is in de Programmabegroting 2025-2028 rekening gehouden met een krediet van € 14.749.451, evenredig verdeeld over de jaren 2025, 2026 en 2027.

Met een rekenrente van 2% bedragen de kapitaallasten van dit krediet in 2026: € 477.900, in 2027: € 928.500, in 2028: € 1.169.600 en in 2029 € 1.151.600. Deze kapitaallasten worden gedekt uit de financiële ruimte VOR 2025, beschikbaar gesteld in de Programmabegroting 2025-2028.

De reservering voor de VOR 2025 is in 2023 in de begroting opgenomen en is gebaseerd op de gemiddelden van de investeringen van de drie jaren voorafgaand aan 2023. Hieraan lagen toen nog geen specifieke projecten ten grondslag. Voor deze kredietaanvraag hebben wij de beschikbare financiële ruimte voor 2025 wel ingevuld met de daadwerkelijke ramingen op projectniveau. In totaal is de benodigde kredietaanvraag voor 2025 hoger (€ 1.365.400) dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Met een rekenrente van 2% bedragen de extra kapitaallasten in 2026: € 163.800, in 2027: € 161.100, in 2028: € 158.400 en in 2029 € 155.700. Deze kapitaallasten wegen wij integraal af bij de Voorjaarsrapportage 2025.

De kapitaallasten van de investeringen uit het PRSW bedragen: € 152.200 in 2026, € 150.800 in 2027, € 149.400, in 2028 en € 148.000 in 2029. Met deze kapitaallasten is rekening gehouden in de Programmabegroting 2025-2028 en zij worden gedekt binnen de taak riolering uit de rioolheffing en de voorziening tariefsegalisatie rioolheffing.

In de berekening van de kosten is er rekening mee gehouden dat de inkoop-btw compensabel is, met uitzondering van de investeringen in begraafplaatsen en sportvelden. Bij de vervanging van sportvelden wordt gebruik gemaakt van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) waarmee btw kan worden teruggevraagd. We gaan er daarom vanuit dat de betaalde btw op investeringen in sportvelden (€ 206.350) geen kostprijsverhogend effect heeft. De Regeling SPUK kent op landelijk niveau een maximum. Bij overschrijding wordt het beschikbare budget naar rato verdeeld, er bestaat daardoor een risico dat niet alle btw volledig teruggekregen wordt.

Wat zijn de financiële risico's?

Bij de uitvoering van dit voorstel moet rekening worden gehouden met de volgende significante risico's:

- met name als gevolg van de stijgende energie-, loon- en materiaalprijzen is een risico dat de kosten van projecten hoger uitvallen;
- door de huidige krapte op de arbeidsmarkt is het risico dat wij als gevolg van capaciteitsgebrek projecten moeten doorschuiven. Dat geldt niet alleen voor onze interne capaciteit. Wij vernemen dat aannemers in sommige gevallen niet inschrijven op aanbestedingen omdat zij onvoldoende capaciteit hebben. Ook blijken aannemers terughoudend te zijn bij aanbestedingen met eisen op het gebied van duurzaamheid, waardoor wij bepaalde werkzaamheden moeilijk op de markt kunnen zetten;
- een andere vertragende factor kunnen werkzaamheden van de nutsbedrijven zijn. Zij voeren hun werkzaamheden vaak vooruitlopend op onze werkzaamheden uit. Omdat zij eveneens capaciteitsproblemen ondervinden, kunnen onze projecten vertragen;
- daarnaast kan de aanwezigheid van oneigenlijk gebruik van gemeentegrond bij projecten ook voor vertraging zorgen, ondanks dat wij alert zijn op de aanpak hiervan. Om de kans van het voordoen of het gevolg van dit risico te beperken proberen wij een realistische investeringsplanning te hanteren en vragen wij voor complexe projecten eerst een voorbereidingskrediet aan. Het uitvoeringskrediet vragen wij pas aan wanneer de uitvoeringsmaatregelen voldoende zijn uitgewerkt;
- een risico als wij projecten niet (voldoende) kunnen uitvoeren is dat de kwaliteit van de openbare ruimte achteruit gaat.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De uitvoering van maatregelen in het kader van de VOR en het PRSW valt onder de verantwoordelijkheid van het college. De portefeuillehouder Fysieke Leefomgeving en de portefeuillehouder Milieu zijn het eerste aanspreekpunt. Sommige maatregelen vallen onder verantwoordelijkheid van de portefeuillehouders Verkeer en Vervoer, Grootschalig Groen & Recreatie en Sport. De raad is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van financiële middelen voor de projecten vanuit de VOR en het PRSW.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?

Participatie en communicatie

Het onderhoud van de openbare ruimte heeft invloed op de leef-, woon- en werkomgeving van inwoners en ondernemers. Samen met gebruikers van de fysieke leefomgeving zoeken wij zo veel mogelijk naar creatieve en duurzame ideeën om de leefomgeving te blijven verbeteren door deze partijen via participatie te betrekken bij werkzaamheden in de woon-, werk- en leefomgeving. De vorm van participatie bij onderhoud en vervanging is maatwerk en is afhankelijk van aard, omvang en complexiteit van de werkzaamheden.

De dorps- en wijkraden denken mee over de uitvoering van de geplande projecten. Twee keer per jaar nemen wij met de betrokken dorps- en wijkraden de integrale planning van werkzaamheden per gebied door, waarvan de projecten uit de VOR een onderdeel zijn. Bij de uitvoering van projecten wordt voor de afzonderlijke projecten een informatie- en communicatietraject gevolgd, bijvoorbeeld via het versturen van informatiebrieven en/of berichten in de InforMeer. Betrokken inwoners informeren wij of zij denken mee bij de vervanging, zoals bij het vervangen van bomen en beplanting, waar inwoners meedenken over de soortkeuze.

Daarnaast is het belangrijk dat inwoners op de hoogte zijn van wat er in hun omgeving gebeurt. Inwoners kunnen wij bereiken via onze website, InforMeer (online), social media kanalen en brieven. Wij bekijken per onderwerp welk(e) middel(en) geschikt is (zijn). Wij zorgen ervoor dat inwoners op logische en heldere wijze worden geïnformeerd.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

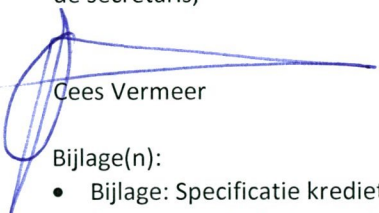
De raad wordt over de investeringen uit het PRSW geïnformeerd in de Strategische Planning Investerings (SPI). Voor de VOR willen wij een andere wijze van rapporteren invoeren. Vanuit de VOR voeren wij jaarlijks een groot aantal projecten uit van verschillende omvang. Over grootschalige projecten (boven € 2 miljoen en wijkvernieuwingen) blijven wij rapporteren in het SPI. Voor de minder omvangrijke projecten (kredieten lager dan € 2 miljoen) voeren wij een aparte rapportage in, vergelijkbaar met de Voortgangsrapportage Mobiliteit, die wij jaarlijks in het najaar aan de raad aanbieden. Dit op verzoek van de raad die op meerdere momenten heeft verzocht om een aparte voortgangsrapportage over VOR-projecten. Daarnaast rapporteren wij in het jaarverslag op hoofdlijnen welke projecten wij in het afgelopen jaar hebben uitgevoerd. Het voordeel van deze wijze van rapporteren is dat de informatie voor de raad minder versnipperd is en dat de raad meer inzicht krijgt in de voortgang van projecten. In de beslispunten van dit raadsvoorstel is geanticipeerd op deze nieuwe wijze van rapporteren. De beslispunten zijn daarom meer gespecificeerd en blijven onder de grens van € 2 miljoen.

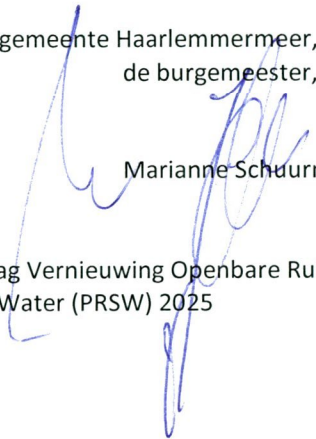
3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de MRA en er zijn met betrekking tot dit onderwerp geen regionale afspraken gemaakt.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

Cees Vermeer

Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n):

- Bijlage: Specificatie kredietaanvraag Vernieuwing Openbare Ruimte (VOR) 2025 en Programma Riolering en Stedelijk Water (PRSW) 2025